

Quatre dels oradors que s'adreçaren al públic. D'esquerra a dreta: Antoni Serra, Rafael Planes, Koldo Mitxelena i Josep M. Llopart.

l'acte amb paraules sornegueres i convençudes.

En diverses ocasions al llarg de l'acte els oradors es referiren als artífexs de la nit i dels premis, Eliseu Climent i la llibreria Tres i Quatre. Un esment que anava molt més enllà de la polidesa i fins de l'estricta justícia, ja que aquests premis, que han arribat a la cinquena edició, han estat i són, alhora, símptoma i esperó d'aquesta àmplia mobilització valenciana cap a la recuperació de la pròpia identitat. I, com cada any, els auguris per a l'edició vinent

formulats per Joan Fuster a la cloenda de l'acte foren àmpliament compartits pels assistents. Símptoma de la indeclinable voluntat valenciana de ser.

Després, el dia 3 de novembre, el senyor Mariano Nicolás, governador civil de València, feia aplicació de la Llei Antiterrorisme per imposar a Eliseu Climent, com a organitzador de la festa, una multa de 500.000 pessetes, i, durant la nit entre el 4 i el 5, la llibreria Tres i Quatre era parcialment destruïda per l'explosió d'una bomba potent.

Tant contra la mesura administrativa com contra l'atemptat terrorista, s'ha manifestat des d'aleshores un ample moviment de condemna i de solidaritat. Ha pres especialment la forma de declaracions de corporacions i d'entitats i, després que els organitzadors dels premis Octubre hagueren rebutjat la renúncia als guardons feta per tots els guanyadors, d'una recaptada de fons encapçalada a València per Joan Fuster, a les Illes per Josep M. Llopart i al Principat per Jordi Carbonell.

JAUME RODÉS

LA LLIÇÓ DE JAUME PICAS

per Enric Jardí

Cinc anys de tracte gairebé diari a la Facultat de Dret barcelonina i una amistat només truncada per la mort, per bé que les vides respectives foren naturalment divergents per l'adquisició de nous interessos i relacions, em donarien prou justificació per parlar de Jaume Picas en un pla anecdòtic. Em permetrien de contar una infinitat de detalls divertits de la seva vida i un enfilall inacabable d'acudits d'aquesta excellent persona que la premsa, unànimement, ha lloat pel seu tarannà bondadós, per l'agudesia i per la intel·ligència, la cultura i la sensibilitat. Anècdotes com les del dia en què anà a veure un editor amic seu per demanar-li una quantitat irrisòria «a compte de les meves obres completes», proposta que produí en l'altre tanta sorpresa i tanta hilaritat que li féu afluir els cordons de la bossa, que tothom sabia que mantenia ben lligada. Que consti que Jaume Picas mai no va practicar «el cop de sabre». Ho refereixo tan solament com una mostra del seu acreditat enginy. No vull, però, entrar en aquest terreny divertit, sinó parlar-ne seriosa-

ment i tractar de deduir —com diu l'encapçalament d'aquestes ratlles— l'al·liconament de la seva vida i la seva obra. Una producció polimòrfica i un xic dispersa que ja ha estat inventariada a bastament a les necrològiques de diaris i revistes.

Jaume Picas, home d'una gran curiositat intel·lectual i d'extenses lectures, va proposar-se —i per sort de tots nosaltres ho assolí— de difondre la nostra cultura, de «salvar els mots» segons el primordial objectiu que va fixar-se Salvador Espriu el 1939.

Aprofità les menors esclatxes de la permissivitat administrativa per adaptar la lletra anglesa de moltes músiques de moda, fer textos per a cançons en català, escriure en la nostra parla el llibret d'una òpera que va representar-se al Liceu, estrenar dues obres de teatre, publicar dues novel·les i redactar una «Història de Catalunya» per a un disc d'infants, complint, en definitiva, amb la comesa, importantíssima, d'acostumar novament un públic a la utilització «normal» de la nostra llengua.

També muntà amb molta traça espectacles televisius amb obres de Narcís Oller, Joaquim Ruyra, Miquel Llor... sempre que li fou donada l'oportunitat de fer-ho (m'imagino que li calgué regatejar incansablement per poder introduir aquests espais).

Era conscient que, sovint, es veia obligat a expressar-se d'una manera poc congruent amb la seva formació i les seves aspiracions. «Faig art comercial», em confessà un dia amb una engruna de recança; però afegí, tot seguit, amb una d'aquelles *boutades* que feren de Jaume Picas una persona adorable: «Ben mirat, tanmateix Shakespeare i Beethoven també feren art comercial».

Deliberadament s'acostà al poble. Com en un acte de servei. Mai, però, no es mostrà vulgar ni xaró. Precisament va rompre amb els de «La Trinca» perquè no tolerà incorreccions gramaticals ni caigudes en el mal gust. Al meu entendre, aquesta fou la feina que per Catalunya realitzà el nostre estimat amic. Que Déu li ho pagui.